

INVENTARISATIE NOORDKANT AMSTERDAMSE BOS 1986 & 1987

Frank Visbeen

Zowel in 1986 als in 1987 is de noordkant van het Amsterdamse Bos geïnventariseerd. Het gebied omvat zoals in de voorgaande jaren het Oeverpark, Weilanden Meerzicht, de Oeverlanden en het Eerste, Middelste en Laatste Bos. Een uitgebreide beschrijving van het gebied werd gegeven in het verslag over 1980 (Schoevaart et al 1981).

In 1986 zijn een aantal oude populieren gerooïd om vervangen te worden door jonge aanplant die inmiddels welig tiert. Uiteraard is het riet weer gemaaid. Er wordt een maaischema van twee jaar gevolgd, zodat er altijd overjarig riet aanwezig is. Bovendien wordt het riet tussen de weilanden en het excursiepad nooit in het zelfde jaar geheel gemaaid. De aanwezigheid van riet op deze plaats is essentieel voor een aantal vroeg terugkerende soorten als Bruine Kiekendief en Snor.

Er is geïnventariseerd volgens de uitgebreide territoriumkartering (Hustings et al 1985). In 1986 zijn 12 ochtendbezoeken en 1 avondinventarisatie gehouden. In 1987 werden 10 ochtend bezoeken afgelegd. De inventarisatieploeg bestaat intussen uit vijf man, zodat een ieder drie à vier bezoeken voor zijn rekening neemt.

RESULTATEN

In 1986 werden er territoria van 53 soorten vastgesteld. In 1987 is dit aantal tot 55 gestegen. De meest algemene soort bleef de Merel op de voet gevolgd door de Kievit en de Fitis.

Om een beeld te geven van de ontwikkelingen in het gebied wordt een overzicht gegeven van het aantal territoria/broedparen over de periode 1984-1987.

Lijst van broedvogels met aantallen broedparen/territoria

	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>	<u>1987</u>
Fuut	9	8	5-6	7
Blauwe Reiger	4	5	3	4
Wilde Eend	+	+	+	+
Slobeend	4	1	1-2	1
Kuifeend	12	10	8-10	6-7
Bruine Kiekendief	1	1	1	1
Torenvalk	1	1	1	1
Fazant	+	+	+	+
Waterral	1	1	-	-
Waterhoen	25	21	16	17
Meerkoet	13	12	13	15
Scholekster	13-15	13	9-10	11
Kievit	37	31	27	27
Grutto	11	10	11	11
Tureluur	3	3	4	4
Holenduif	2	1	2	3
Houtduif	+	+	+	+
Tortel	-	-	-	1
Koekoek	2	2	2	2-3
Bosuil	1	2	2	1
Ransuil	0-1	0-1	-	-

Lijst van broedvogels met aantallen broedparen/territoria

	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>	<u>1987</u>
Groene Specht	1	-	1	1
Grote Bonte Specht	2	2	2	2
Boerenzwaluw	2	1	2	2
Witte Kwikstaart	-	1	-	1
Winterkoning	35	18	13-14	11
Heggemus	14	8	6	5
Roodborst	4	4	3	3
Nachtegaal	1	1	2	3
Merel	37	35	36	30
Zanglijster	3	4	3	3
Sprinkhaanrietzanger	2	1	5	-
Rietzanger	1	-	1	7
Snor	-	-	2	1
Bosrietzanger	5	4	4-5	3
Kleine Karekiet	21	22	20	21
Grasmus	-	1	-	-
Braamsluiper	-	-	-	1
Tuinfluitier	17	18	16	8
Zwartkop	8	4	3	6
Tjiftjaf	8	9	7	9
Fitis	24-26	25	19-20	29
Grauwe Vliegenvanger	1	1	1	-
Staartmees	3	5	6	5
Pimpelmees	20	15	16	15
Koolmees	18	17	16	13
Boomkruiper	7	5	4	4
Wielewaal	1	1	1	1
Vlaamse Gaai	5	5	3	3
Ekster	8	10	7	8
Zwarte Kraai	4	3	2	2
Spreeuw	+	+	+	+
Huismus	+	+	+	+
Ringmus	+	+	+	+
Vink	2	3	1-2	1
Groenling	-	-	-	1
Putter	-	-	1-2	1
Kneu	1	-	-	0-1
Rietgors	8	10	9-10	7
Matkop	3	5	6	5

DISCUSSIE

Sinds lange tijd konden we in het Oeverpark een territorium van de Tortelduif vaststellen. We moeten tot 1973 teruggaan om een broedgeval in de Noordkant aan te treffen. De Braamsluiper heeft er slechts 10 jaar overgedaan om in de Noordkant weer een territorium te bezetten. In 1987 was deze grasmusachtige weer present. In dat zelfde jaar werden Groenling, Kneu en Witte Kwikstaart begroet, maar verdwenen de Sprinkhaanrietzanger en de Grauwe Vliegenvanger. De Fuut kan zich niet herstellen tot de aantallen uit de begin jaren tachtig. In 1981 waren er nog 19 paar aanwezig, nu schijnt het aantal zich te stabiliseren rond de 7 paar. De achteruitgang is in tegenstelling tot de landelijke trend (Bekhuis et al 1987), hoewel uit de cijfers van de BMP-gebieden het tegen-deel blijkt (Hofmeester 1987).

Wellicht is de achteruitgang van de Fuut in de Noordkant te wijten aan de recreatie in het gebied. Zo ligt er een steigertje langs het Nieuwe Meer en zullen surfers met hun plankjes te dicht bij de kant komen. Misschien spelen de werkzaamheden in het gebied eveneens een rol.

Bij de weidevogels is de Kievit licht achteruitgegaan. De Slobeend kan zich nog net handhaven in de weilanden. Hopelijk wordt zijn toekomst veilig gesteld door de weilanden de status van natuurreservaat te geven. Met een goed beheer kunnen we dan zelfs de Zomertaling verwelkomen.

In tegenstelling tot de Bosuil lijkt de Ransuil verdwenen te zijn in het gebied. Zowel in 1986 als in 1987 kon de soort er niet worden vastgesteld.

Bij de rietzangerachtigen zijn enige verschuivingen opgetreden. Dachten we in 1985 dat de Rietzanger de oeverlanden had opgegeven, dan is dat in 1987 geloochenstraf met 7 paar. Of er ook sprake is van een landelijk herstel is niet bekend. We zullen deze soort met grote aandacht volgen.

In 1986 als ook in 1987 kon de Snor weer worden vastgesteld. Vanaf 1969 had deze fraaie monotone zanger niet meer in de Oeverlanden gewoond.

In 1986 konden 5 territoria van de Sprinkhaanrietzanger worden gekarteerd. Een waar topjaar dus, want normaliter kunnen we hoogstens 1-2 territoria per jaar vaststellen. In 1987 liet de Sprinkhaanrietzanger het geheel afweten. Het aantal was gereduceerd tot nul. Een raadsel, maar deze vogel kan in aantal nogal flink fluctueren (Teixeira 1979).

De Winterkoning doet zijn naam wel eer aan. Na drie strenge winters is het aantal met 66% afgenomen. Ook de Heggemus gaat het niet bepaald voor de wind, hoewel hij bepaald winterhard genoemd kan worden (Bekhuis et al 1987). Mogelijk is het broedbiotoop voor deze vogel afgenomen. Vooral de achteruitgang in het Oeverpark is opvallend. Met het ouder worden van de vegetatie verdwijnt de laag opgaande begroeiing.

De Tuinfluiter heeft ons in 1987 voor een raadsel gesteld. In 1986 nog met 16 paar aanwezig, maar in 1987 niet meer dan 8 territoria. In 1988 wordt extra gelet op deze vogel.

Tevens zullen we in 1988 de Ringmus trachten te inventariseren. Vaak wordt er overheen gekeken, maar het is waarschijnlijk de moeite waard om de aantallen te volgen.

Medewerkers bij de inventarisaties waren: Jan Joost Bakhuizen, Jan van Blanken, Bert Jan Bol, Menno Huizinga en Willem van der Waal.

VERWIJZINGEN

Bekhuis, J Bijlsma, R ea 1987. *Atlas van de Nederlandse Vogels*. Arnhem

Hofmeester, R 1987. Broedvogels van de Lange Bretten en omgeving 1985 en 1986.

De Gierzwaluw 25: 35-37.

Hustings, M F H Kwak, R G M ea 1985. *Vogelinventarisatie*. Wageningen.

Schoevaart, S Hazevoet, C J & Arntzen, A 1981. Inventarisatie Noordkant II 1980.

De Gierzwaluw 19: 11-22.

Frank Visbeen
1e Helmersstraat 98-100
1054 EG Amsterdam